

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ, МАРКЕТИНГУ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ»

(назва освітнього компонента)

Нормативний чи вибірковий освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 224 «Технології медичної діагностики та лікування»
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація 224.02 «Протезування-ортезування»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Протезування-ортезування»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Курс 2

Силабус освітнього компонента
розглянуто на засіданні кафедри
громадського здоров'я та управління
охороною здоров'я

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем громадського
здоров'я

Протокол від
“28” серпня 2024 року № 14

Протокол від
“29” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

проф. В.А. Огнєв
(підпис) (прізвище та ініціали)

Голова

проф. В.А. Огнєв
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мельниченко Олександр Анатолійович – професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, доктор наук з державного управління, професор;

Нестеренко Валентина Геннадіївна – доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, кандидат наук

Телефон: (050) 162-73-50

E-mail: oa.melnichenko@knmu.edu.ua

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, корп. А, 3 поверх, кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Очні консультації: час і місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: локація (Google Meet) та час проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Професійні інтереси викладача: розвиток економіки сфери охорони здоров'я.

<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації» складено відповідно до Освітньо-професійної програми «Протезування-ортезування» другого (магістерського) рівня за спеціальністю 224 «Технології медичної діагностики та лікування», спеціалізація 224.02 «Протезування-ортезування», галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Опис освітнього компонента (анотація). У мирному житті, а ще більшою мірою під час війни та у післявоєнний час велике суспільне значення має належна фізична реабілітація як цивільних, так і комбатантів. При цьому важливо належним чином не лише поінформувати населення про можливість отримання відповідних реабілітаційних послуг, а і належного забезпечення менеджменту та адміністрування цього процесу.

Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні основи й практичні засади економіки охорони здоров'я.

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації» прямо і/чи дотично пов'язано з освітніми компонентами медичного, правового та соціального профілю.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації» передбачає попереднє опанування такого освітнього компоненту, як «Медична комунікація, лідерство та командна робота», та ін.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента «Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів, і підготовки до захисту кваліфікаційної роботи.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE:

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6126>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1 Мета освітнього компонента – оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації.

1.2 Основні завдання опанування освітнього компонента:

- одержати знання з теоретичних основ і практичних аспектів менеджменту, маркетингу та адміністрування у фізичній реабілітації;
- дослідити особливості менеджменту суб'єктів сфери охорони здоров'я, що надають послуги з фізичної реабілітації населення;
- вміти застосовувати сучасні механізми менеджменту надання реабілітаційних послуг з урахуванням впливу ринкових механізмів і механізмів публічного управління;
- навчитися взаємодіяти у ланцюгу «менеджери закладу охорони здоров'я – лікар-реабілітолог – пацієнт (його родина);
- здобути навички проведення маркетингових досліджень і підвищення ефективності просування реабілітаційних послуг населенню та проєктів у сфері охорони здоров'я в умовах конкуренції;
- вміти поінформувати населення про можливість отримання відповідних реабілітаційних послуг.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1 Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти наступних компетентностей:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та задачі дослідницького та/або інноваційного характеру під час професійної діяльності у сфері протезування-ортезування.

загальні:

ЗК 01. Здатність робити незалежні та критичні оцінки, бути критичним і самокритичним.

ЗК 02. Здатність спілкуватись іноземною мовою.

ЗК 07. Здатність обмінюватися знаннями з людьми, які не мають спеціальних знань у цій галузі. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 10. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 17. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 18. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

спеціальна (фахова, предметна) компетентність:

СК 01. Знання наукової основи предмета, обізнаність у поточних дослідженнях і розробках, а також розуміння зв'язку між наукою та перевіреним досвідом і практичного значення цього.

СК 03. Здатність знаходити та аналізувати відповідні нормативні документи.

СК 07. Здатність презентувати та обговорювати (усно та письмово) заходи та результати реабілітації, яка включає протезування-ортезування, із зацікавленими сторонами, а також документувати їх відповідно до вимог.

СК 08. Здатність роботи у мультидисциплінарній команді. СК 09. Здатність критично аналізувати, оцінювати та використовувати відповідну інформацію, а також обговорювати нові факти, явища та проблеми з різними цільовими групами, роблячи таким чином внесок у розвиток професії та бізнесу.

СК 14. Здатність застосовувати в професійній діяльності вітчизняну законодавчу базу щодо забезпечення населення протезами та/або ортезами.

СК 16. Здатність вести технологічну документацію з урахуванням очікуваних результатів реабілітації та потреб пацієнтів

СК 21. Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні, наукові і технічні методи, а також комп'ютерне програмне забезпечення для вирішення завдань.

СК 23. Здатність продемонструвати розуміння правових рамок, що мають відношення до фахової діяльності, зокрема питання персоналу, здоров'я, безпеки і ризику (у тому числі екологічного ризику).

1.3.2 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступного програмного результату навчання:

ПРН 2. Знаходити ефективні доказові рішення у професійній діяльності, реалізуючи їх з метою визначення та забезпечення потреб пацієнта у протезуванні або ортезуванні.

ПРН 4. Вміти ефективно працювати у складі мультидисциплінарної команди, орієнтуючись на пацієнта та керуючись принципами професійної та етичної практики.

ПРН 5. Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями в організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності.

ПРН 9. Вірно та якісно виконувати усі важливі елементи процесу протезування або ортезування (від оцінки стану пацієнта до інструктажу щодо користування протезним або ортезним виробом), застосовуючи принципи професійної комунікації, толерантності, етики та конфіденційності.

ПРН 10. Виявляти, узагальнювати та вирішувати проблеми, що виникають в процесі професійної діяльності та формувати почуття відповідальності за виконувану роботу.

ПРН 24. Використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології, інформаційні ресурси та програмні продукти.

ПРН 25. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей організовувати та удосконалювати власну професійну діяльність.

1.3.3 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Soft skills): відповідальності; працювати індивідуально й в команді, управляти своїм часом і ресурсами, самостійно приймати рішення, критично мислити.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		Очна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Вибірковий
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки: 2-й
	Спеціальність: 224 «Технології медичної діагностики та лікування»	Лекції 6 год.
	Спеціалізація: 224.02 «Протезування-ортезування»	Практичні, семінарські 34 год.
Розподіл годин: аудиторні – 40, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 50	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота 50 год.
	ОПП «Протезування-ортезування»	Вид контролю: залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Менеджмент у фізичній реабілітації	2	Проблемна, мультимедійна та лекція-бесіда, презентація
2	Маркетинг у фізичній реабілітації	2	
3	Адміністрування у фізичній реабілітації	2	
Всього лекційних годин		6	

2.2.2 Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Менеджмент у фізичній реабілітації	14	Моделювання процесів і ситуацій, індивідуальні (групові) творчі роботи, кейс-метод, вирішення ситуаційних і практичних завдань	Усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами
2	Маркетинг у фізичній реабілітації	12		
3	Адміністрування у фізичній реабілітації	8		
Всього годин практичних занять		34		

2.2.4 Лабораторні заняття – не передбачені.

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Менеджмент у фізичній реабілітації	20	Індивідуальні (групові) творчі ситуаційні й	Презентація та захист результатів виконання творчих індивідуальних
2	Маркетинг у фізичній реабілітації	16		
3	Адміністрування у фізичній реабілітації	14		

Всього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти	50	практичні завдання	(групових) ситуаційних і практичних завдань
--	-----------	-----------------------	---

Методи навчання: Практичні методи – практичні заняття; наочні методи – метод демонстрацій; словесні методи - лекція, дискусія; доповіді; відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання – презентації.

Методи контролю (наводяться лише ті, які використовуються під час викладання освітнього компонента):

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне і фронтальне); тестовий контроль; творчі завдання (презентація).

Підсумковий контроль: залік.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ»

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів освіти контролюється викладачем академічної групи після засвоєння кожної теми дисципліни, виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. На прикінці семестру середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Таблиця

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для освітнього компонента, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,30-4,31	172	3,60-3,61	144
4,97-4,99	199	4,27-4,29	171	3,57-3,59	143
4,95-4,96	198	4,24-4,26	170	3,55-3,56	142
4,92-4,94	197	4,22-4,23	169	3,52-3,54	141
4,90-4,91	196	4,19-4,21	168	3,50-3,51	140
4,87-4,89	195	4,17-4,18	167	3,47-3,49	139
4,85-4,86	194	4,14-4,16	166	3,45-3,46	138
4,82-4,84	193	4,12-4,13	165	3,42-3,44	137
4,8-4,81	192	4,09-4,11	164	3,40-3,41	136
4,77-4,79	191	4,07-4,08	163	3,37-3,39	135
4,75-4,76	190	4,04-4,06	162	3,35-3,36	134
4,72-4,74	189	4,02-4,03	161	3,32-3,34	133
4,7-4,71	188	3,99-4,01	160	3,30-3,31	132
4,67-4,69	187	3,97-3,98	159	3,27-3,29	131
4,65-4,66	186	3,94-3,96	158	3,25-3,26	130
4,62-4,64	185	3,92-3,93	157	3,22-3,24	129
4,60-4,61	184	3,89-3,91	156	3,20-3,21	128
4,57-4,59	183	3,87-3,88	155	3,17-3,19	127
4,54-4,56	182	3,84-3,86	154	3,15-3,16	126
4,52-4,53	181	3,82-3,83	153	3,12-3,14	125
4,50-4,51	180	3,79-3,81	152	3,10-3,11	124
4,47-4,49	179	3,77-3,78	151	3,07-3,09	123
4,45-4,46	178	3,74-3,76	150	3,05-3,06	122
4,42-4,44	177	3,72-3,73	149	3,02-3,04	121
4,40-4,41	176	3,70-3,71	148	3,00-3,01	120

4,37-4,39	175	3,67-3,69	147	Менше 3	Недостатньо
4,35-4,36	174	3,65-3,66	146		
4,32-4,34	173	3,62-3,64	145		

Залік – виставляється викладачем академічної групи наприкінці останнього заняття, при умові відсутності академічної заборгованості з лекційних та практичних занять і наявності середнього балу, який $\geq 3,00$ (за 4-бальною шкалою).

Загальна поточна діяльність визначається як середнє арифметичне балів ПНД, які переводяться у 200-бальну шкалу ЕСТС (табл.).

Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може набрати за вивчення дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 120.

Одержані здобувачем освіти бали викладач виставляє в індивідуальний план здобувача з відміткою «**зараховано**» та заповнює відомості успішності з дисципліни за формою У-5.03А .

3.2 Питання до заліку:

1. Апарат управління: поняття, особливості визначення і використання.
2. Взаємозв'язок у ланцюгу «якість – ціна – доступність реабілітаційних послуг» – результати діяльності суб'єктів сфери охорони здоров'я.
3. Види маркетингу.
4. Інформаційні технології у маркетингу реабілітаційних послуг.
5. Контролювання та регламентування діяльності персоналу.
6. Лідерство й менеджмент.
7. Маркетингова політика суб'єктів сфери охорони здоров'я.
8. Менеджмент нематеріальних (у т.ч. інформаційних) ресурсів.
9. Менеджмент основних фондів та оборотних засобів.
10. Менеджмент персоналу та мікроклімату в колективі.
11. Менеджмент фінансових ресурсів.
12. Менеджмент: сутність та елементи.
13. Методи та засоби менеджменту.
14. Методики оцінювання якості реабілітаційних послуг.
15. Механізми забезпечення належної якості реабілітаційних послуг.
16. Мотивація персоналу.
17. Надавач реабілітаційних послуг (підприємство сфери охорони здоров'я як об'єкт менеджменту).
18. Організація праці підлеглих.
19. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах погіршення епідеміологічної ситуації (COVID-19).
20. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах військового стану.
21. Особливості менеджменту підприємства залежно від етапу його життєвого циклу.
22. Планування адміністративної діяльності.
23. Принципи та функції менеджменту.
24. Принципи, цілі, методи, завдання та функції маркетингу.
25. Реклама.
26. Стандартизація реабілітаційних послуг.
27. Стимулювання збуту.
28. Тайм-менеджмент.
29. Управління маркетингом підприємств сфери охорони здоров'я.
30. Фактори зовнішнього та внутрішнього впливу на поведінку споживачів реабілітаційних послуг. Бренд-менеджмент.

3.3 Зміст освітнього компонента:

Тема 1 Менеджмент у фізичній реабілітації. Менеджмент: сутність та елементи. Принципи та функції менеджменту. Методи та засоби менеджменту. Надавач реабілітаційних послуг (підприємство сфери охорони здоров'я як об'єкт менеджменту). Менеджмент фінансових ресурсів. Менеджмент основних фондів та оборотних засобів. Менеджмент персоналу та мікроклімату в колективі. Менеджмент нематеріальних (у т.ч. інформаційних) ресурсів. Особливості менеджменту підприємства залежно від етапу його життєвого циклу. Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах погіршення епідеміологічної ситуації (COVID-19). Особливості менеджменту підприємств сфери охорони здоров'я України в умовах військового стану. Взаємозв'язок у ланцюгу «якість – ціна – доступність реабілітаційних послуг» – результати діяльності суб'єктів сфери охорони здоров'я. Стандартизація реабілітаційних послуг. Методики оцінювання якості реабілітаційних послуг. Механізми забезпечення належної якості реабілітаційних послуг.

Тема 2 Маркетинг у фізичній реабілітації. Принципи, цілі, методи, завдання та функції маркетингу. Види маркетингу. Управління маркетингом підприємств сфери охорони здоров'я. Фактори зовнішнього та внутрішнього впливу на поведінку споживачів реабілітаційних послуг. Бренд-менеджмент. Маркетингова політика суб'єктів сфери охорони здоров'я. Реклама. Стимулювання збуту. Інформаційні технології у маркетингу реабілітаційних послуг.

Тема 3 Адміністрування у фізичній реабілітації. Апарат управління: поняття, особливості визначення і використання. Планування адміністративної діяльності. Тайм-менеджмент. Організація праці підлеглих. Мотивація персоналу. Контролювання та регламентування діяльності персоналу. Лідерство й менеджмент.

3.4 Індивідуальні завдання (ІЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу й завершується складанням підсумкового заліку. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми освітнього компонента, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних і практичних занять, охоплює декілька тем або зміст освітнього компонента в цілому.

Мета ІЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту і розвиток навичок самостійної роботи.

Структура ІЗ:

- вступ – зазначається тема, мета й завдання роботи і основні її положення;
- теоретичне обґрунтування, виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- вказуються та коротко характеризуються методи роботи при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- висновки;
- список використаних джерел.

Порядок подання та захисту ІЗ:

1. Звіт про виконання ІЗ подається у вигляді реферату. Він повинен мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань.

2. ІЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даного освітнього компонента і приймає залік, не пізніше ніж за 2 тижні до дати його проведення.

3. Захист ІЗ відбувається на одному із семінарських занять, де здобувач вищої освіти репрезентує основні результати дослідження (до 5 хв.) та відповідає на питання за даною проблематикою.

4. Оцінка за ІЗ (максимум – 10 балів) є обов'язковою складовою підсумкової оцінки з освітнього компонента.

Невідповідність змісту, занадто великий/малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки чи повернення роботи на доопрацювання.

3.6 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю. Подання заяви про апеляцію здійснюється здобувачем вищої освіти особисто у письмовій формі не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів складання підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти подає заяву до деканату. Декан реєструє заяву у навчально-методичному відділі та надає на підпис ректору. Готує проєкт наказу про склад апеляційної комісії, повідомляє здобувачу вищої освіти дату та місце засідання апеляційної комісії. Якщо здобувач вищої освіти бажає додати до заяви додаткові документи, то він повинен це зробити під час подання заяви (письмові роботи додатково не надаються). Заяву розглядають не пізніше двох наступних робочих днів після її подання в присутності здобувача вищої освіти. У випадку відсутності здобувача вищої освіти секретарем комісії у протоколі засідання має зробити відповідний запис. Результати апеляції оголошуються здобувачу освіти відразу після закінчення розгляду його заяви. Здобувач вищої освіти особисто робить запис у протоколі засідання апеляційної комісії про отримання результатів розгляду його справи.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компонента. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього компонента. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному

університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Басва О.В. Менеджмент у галузі охорони здоров'я: навчальний посібник. URL: <https://textbook.com.ua/medicina/1473451399>
2. Буряк Р.І., Збарський В.К., Талавира М.П., Бондаренко В.М. Маркетинг: підручник. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 538 с.
3. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник. Мелітополь: Колор Принт, 2020. 204 с.
4. Забродська Г.І. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник. Харків: ХДУХТ, 2017. 143 с.
5. Зозульов О.В., Царьова Т.О., Гавриш Ю.О. Маркетинг: навчальний посібник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 298 с.
6. Іваненко Л.М., Боєнко О.Ю. Маркетинг: навчальний посібник. Вид. 3-є, доп. і перероб. Вінниця: ДНУ імені Василя Стуса, 2022. 362 с.
7. Маркетинг: навчальний посібник / за ред. Н.Р. Іванечко. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 180 с.
8. Менеджмент і адміністрування: в 2 ч. Ч. II. Менеджмент: навчальний посібник / за ред. О.В. Басвої, Н.І. Новальської. Київ: Персонал, 2017. 326 с.
9. Менеджмент: підручник / під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Рута, 2021. 856 с.
10. Михаліцька Н.Я., Верескля М.Р., Михаліцький В.С. Адміністративний менеджмент: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
11. Павлов К.В., Лялюк А.М., Павлова О.М. Маркетинг: теорія і практика: підручник. Луцьк: Волинь-поліграф, 2022. 408 с.
12. Палига Є.М., Гірняк О.М., Лазановський П.П. Маркетинг: підручник. Львів: Українська академія друкарства, 2020. 352 с.
13. Сенишин О.С., Кривешко О.В. Маркетинг: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 347 с.
14. Софієнко А.В., Шукліна В.В., Набока Р.М. Теоретичний маркетинг: навчальний посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Херсон: Книжкове вид-во ФОП Вишемирський, 2021. 494 с.
15. Соціальна медицина, громадське здоров'я: навчальний посібник: у 4 т. / за заг. ред. В.А. Огнєва. Харків: Вид-во ХНМУ, 2023. Т. 4. Економіка охорони здоров'я. 355 с.
16. Шкільняк М.М., Овсянюк-Бердадіна О.Ф., Крисько Ж.Л., Демків І.О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 258 с.

Допоміжна

1. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М. Стратегія подальшого розвитку сфери охорони здоров'я Харківської області як засіб публічного реагування. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 4. С. 418–430.
2. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М., Лобойко К.М., Макарова В.І. Пропаганда турботи про власне здоров'я як засіб публічного реагування на виклики сьогодення. *Вісник післядипломної освіти. (Серія: Соціальні та поведінкові науки. Управління та адміністрування)*. 2024. Вип. 27. С. 143–158.
3. Мельниченко О.А., Удовиченко Н.М. Методи та засоби публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. (Серія: Державне управління)*. 2018. № 1. С. 154–162.
4. Менеджмент медичного підприємства: LvBS. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:LvBS+MEDMGM101+2020_T3/course/
5. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2018. 278 с.
6. Надюк З.О. Державне регулювання ринку медичних послуг в Україні: монографія. Запоріжжя, 2008. 296 с.
7. Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / за заг. ред. О.В Скидана. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 705 с.
8. Публічне управління та адміністрування: теоретичні та практичні аспекти: навчальний посібник / С.В. Панченко, О.Г. Дейнека, О.В. Дикань та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 380 с.
9. Amason A.C., Ward A. Strategic Management: From Theory to Practice. 2nd Edition. 2021. 342 p.
10. Carr M., Beck M. Healthcare Management Control: A Research Overview. 2022. 90 p.
11. Harris J., Kelly D. Management Skills in Social Care: A Handbook for Social Care Managers. 2020. 114 p.
12. Hoeft S., Pryor R. The Power of Ideas to Transform Healthcare: Engaging Staff by Building Daily Lean Management Systems. 2016. 422 p.
13. Holzer M., Schwester R.W. Public Administration: An Introduction. 3rd Edition. 2019. 452 p.
14. Joyce P. Strategic Management and Governance: Strategy Execution Around the World. 2022. 264 p.
15. Leadership: Practical Leadership Skills. URL: <https://ua.udemy.com/course/practical-leadership/learn/lecture/3665710#overview>
16. Management Skills: New Manager Training Update 2022. <https://ua.udemy.com/course/the-new-manager-managing-people-teams-processes/learn/lecture/6138686#overview>
17. Mayzell M.D. The Resilient Healthcare Organization. How to Reduce Physician and Healthcare Worker Burnout. Productivity Press, 2021. 204 p.
18. Melnychenko O., Chovpan G., Udovychenko N., Muratov G., Kravchenko Zh., Rohova O., Kutuzyan Zh. The medical reform: realities and prospects for Ukraine. *Wiadomosci Lekarskie*. 2021. Vol. LXXIV. Is. 5, May. P. 1208–1212.
19. Melnychenko O., Ovcharova Zh. Current challenges in the healthcare sector and respective response measures. *Wiadomosci Lekarskie*. 2024. Vol. LXXVII. Is. 4, April. P. 859–862.
20. Rosenbloom D.H., Kravchuk R.S., Clerkin R.M. Public Administration: Understanding Management, Politics, and Law in the Public Sector. 9th Edition. 2022. 660 p.
21. Shafritz J.M., Russell E.W., Borick C.P., Hyde A.C. Introducing Public Administration. 10th Edition. 2022. 268 p.
22. Shirley D. Project Management for Healthcare. 2nd Edition. 2020. 280 p.
23. Stenbeckohn G.J., Mix L.E. Enterprise Agility in Healthcare: Candid Case Studies of Successful Organizational Transformations. 2019. 98 p.
24. Stewart R. Management of Healthcare. 2020. 228 p.
25. Tavakoli M., Davies H.T.O. Quality in Health Care. Strategic Issues in Health Care Management. Routledge, 2021. 246 p.
26. Tierney N.W. Value Management in Healthcare: How to Establish a Value Management Office to Support Value-Based Outcomes in Healthcare. 2020. 378 p.

27. Vonderembse M.A., Dobrzykowski D.D.. A Healthcare Solution. A Patient-Centered, Resource Management Perspective. CRC Press, 2021. 312 p.
28. Wilden R., Garbuio M., Angeli F., Mascia D. Entrepreneurship in Healthcare. 2018. 282 p.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://www.library.gov.ua>
4. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті.
(http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf)

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)